

Stanisław Frycie

I Ogólnopolski Sejmik Polonistyczny w Piotrkowie Tryb.

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 10, 170-172

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisław Frycie

I OGÓLNOPOLSKI SEJMIK POLONISTYCZNY
W PIOTRKOWIE TRYB.

W dniach 2 - 4 lutego 1976 r. przedstawiciele krajowego środowiska polonistycznego wspólnie z władzami oświatowymi debatowali w Piotrkowie Trybunalskim nad kształtem edukacji polonistycznej w nowym systemie oświaty. Zorganizowany z inspiracji Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, przy współudziale Instytutu Programów Szkolnych i Instytutu Kształcenia Nauczycieli, I Ogólnopolski Sejmik Polonistyczny zgromadził około 300 naukowców, nauczycieli i działaczy oświatowych ze wszystkich niemal województw i typów szkół, z uczelni wyższych, instytutów naukowych Ministerstwa Oświaty i Wychowania i komitetów naukowych PAN. W dziejach naszej oświaty było to wydarzenie bez precedensu. Po raz pierwszy bowiem na tak szerokim forum polonistycznym, w gronie przedstawicieli świata nauki, nauczycieli i działaczy oświatowych, podjęto twórczą dyskusję na temat roli i miejsca języka ojczystego w systemie edukacji narodowej oraz kształcenia nauczycieli polonistów dla potrzeb zreformowanej szkoły. Polonistyczna debata w Piotrkowie Trybunalskim zapoczątkowała ogólnospołeczną dyskusję nad treściami kształcenia i wychowania w dziesięcioletniej szkole średniej, która będzie przygotowywała młode pokolenie Polaków do dalszej edukacji oraz do życia i pracy w rozwiniętym społeczeństwie socjalistycznym.

Zasłużone w upowszechnianiu wiedzy o polskim piśmiennictwie Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, inicjator i jeden z głównych organizatorów imprezy piotrkowskiej, wyzwoliło w szerokich kręgach polonistycznych, a zwłaszcza w szkolnym środowisku polonistycznym autentyczny ruch intelektualny, który zaowocował obfitym plonem ustaleń naukowych i przemyśleń prognostycznych w sprawie nauczania języka ojczystego w szkole przeszłości.

Uczestnicy Sejmiku otrzymali przed generalną debatą, prócz wstępnej wersji programu języka polskiego w 10-letniej szkole średniej, którą opracował Instytut Programów Szkolnych, 53 referaty w 4 publikacjach książkowych.¹ Ich autorami byli poloniści szkolni i akademicy — członkowie Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza z 29 oddziałów terenowych. Podstawę do dyskusji stanowiły ponadto referaty: prof. dra Juliana Krzyżanowskiego² — prezesa Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, dr Anny Reykowskiej³ — z Instytutu Programów Szkolnych, doc. dra Stanisława Frybesa⁴ — z Uniwersytetu Warszawskiego, doc. dra

Stanisława Fryciego⁵ — z Instytutu Kształcenia Nauczycieli, prof. dra wincentego Danka⁶ — z krakowskiej WSP, i dra Mariana Rataja — z MOiW⁷ wygłoszone podczas obrad plenarnych.

W toku debaty sejmikowej głos zabrało ponad 40 dyskutantów. Dzięki twórczej wymianie poglądów na temat edukacji polonistycznej w nowym systemie oświaty będą mogły ulec weryfikacji treści kształcenia i wychowania zawarte we wstępnej wersji programu języka polskiego opracowanej przez IPS; wskutek tego sam program stanie się dziełem całego środowiska polonistycznego, które swoje stanowisko w tej doniosłej sprawie wyraziło w *Rezolucji Sejmikowej*.

W obradach Sejmiku uczestniczyli: sekretarz KC PZPR — Andrzej Werblan, zastępcy kierownika Wydziału Nauki i Oświaty — Czesław Banach i Stanisław Czajka, minister oświaty i wychowania — Jerzy Kuberski, podsekretarze stanu w Ministerstwie Oświaty i Wychowania — Jerzy Wołczyk i Romuald Jezierski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki — Janusz Górski, prezes ZG ZNP — Bolesław Grześ, władze partyjne i oświatowe województwa piotrkowskiego z I sekretarzem KW PZPR — Stanisławem Składkowskim na czele. Fakt ten dowodzi, że do edukacji polonistycznej we współczesnej i przyszłej szkole ogromną wagę przywiązują najwyższe władze partyjne i państwowe. Dał temu wyraz Prezes Rady Ministrów — Piotr Jaroszewicz w swym liście skierowanym do uczestników Sejmiku, pisząc:

„Język polski jako przedmiot szkolny był zawsze i pozostanie nadal pod szczególną opieką naszego państwa socjalistycznego, zaś nauczyciel — polonista może liczyć na pomoc ze strony władz partyjnych i państwowych w wykonywaniu swej odpowiedzialnej misji”.

Dorobek Sejmiku piotrkowskiego, wpisany na trwałe do współczesnej myśli oświatowej i pedagogicznej, należy oceniać nie tylko w kategoriach intelektualnych, ale i praktycznych. Zawarte bowiem w materiałach sejmikowych propozycje i sugestie w sprawie wychowania obywatelskiego i kultury humanistycznej młodego pokolenia Polaków mogą być wykorzystane do konstruowania optymalnego modelu edukacji polonistycznej w szkole jutra. Poszczególne oddziały Towarzystwa sprawie tej poświęcają nadal wnikliwą uwagę, organizując dyskusje środowiskowe, podczas których wymienia się poglądy na temat treści kształcenia i wychowania polonistycznego oraz podręczników szkolnych dla ucznia i książek pomocniczych dla nauczyciela.

¹ I Ogólnopolski Sejmik Polonistyczny w sprawie szkolnej edukacji w zakresie języka ojczystego i kształcenia nauczycieli polonistów. Referaty i materiały. Z. I. Model edukacji polonistycznej w dziesięcioletniej szkole ogólnokształcącej i dwuletniej

szkole specjalizacji kierunkowej pod red. Stanisława Frybesa i Stanisława Makowskiego. Z. II. Kształcenie i doskonalenie nauczycieli języka polskiego dla potrzeb zreformowanej szkoły pod red. Stanisława Fryciego. Z. III. Edukacja polonistyczna w szkolnictwie polskim ostatniego półwiecza pod red. Stanisława Frybesa i Stanisława Makowskiego. Z. IV. Z doświadczeń obcych pod red. Stanisława Fryciego. Zarząd Główny Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, Instytut Kształcenia Nauczycieli. Warszawa 1975.

² prof. dr Julian Krzyżanowski — „Nasza mowa ojczysta”.

³ dr Anna Reykowska — „Koncepcja programowa języka polskiego w szkole 10-letniej”.

⁴ doc. dr Stanisław Frybes — „Opinie środowiska polonistycznego w sprawie nauczania języka polskiego w szkole 10-letniej”.

⁵ doc. dr Stanisław Frycie — „Kształcenie i doszkalać nauczycieli języka polskiego dla potrzeb zreformowanej szkoły”.

⁶ prof. dr Wincenty Danek — „Główne problemy kształcenia nauczycieli języka polskiego”.

⁷ dr Marian Rataj — „Miejsce edukacji polonistycznej w systemie oświaty i wychowania”.